



Isidor Marí

FILÒLEG, MÚSIC I ESCRIPTOR

Bob Dylan “Dylan ens va ensenyar que per fer grans cançons bastava una música senzilla i un missatge de transformació social”. **Formentera** “Va ser un refugi per a molts de joves nord-americans que no volien anar a la guerra del Vietnam”

“La força ve de l’espontaneïtat”

PERE ANTONI PONS

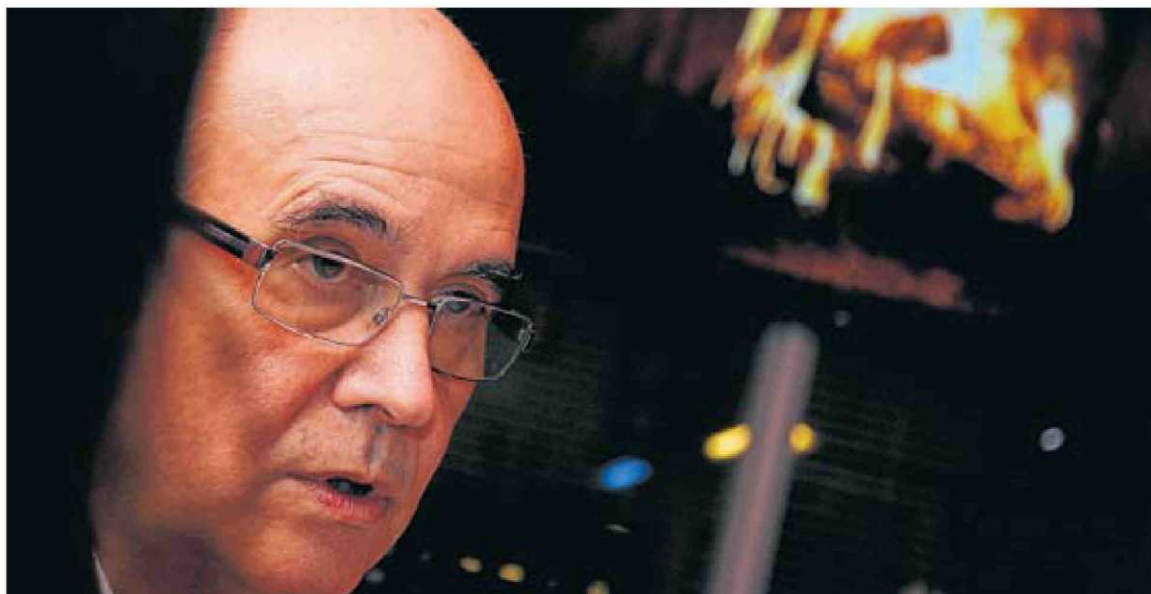
El filòleg, sociolingüista, músic i escriptor Isidor Marí (Eivissa, 1949) és un home molt versàtil. En va donar mostres, una vegada més, ahir: al dematí va presentar a Xocolat Discos el seu disc de versions de Bob Dylan, *Serà molt fort*, i al capvespre va fer una conferència a Manacor, com a president de la Secció Filològica de l’Institut d’Estudis Catalans, sobre el centenari de les Normes Ortogràfiques.

Quan i com va ser el vostre primer contacte amb la música de Bob Dylan?

Es va produir molt aviat. Tenc un germà tres anys més gran que, gràcies a una beca de l’American Field Service, va poder estar tot un any als EUA, acollit per una família. Era el 1964 o 1965 i, quan va tornar, va venir carregat de discos de Peter Paul and Mary, Joan Baez... I també de Bob Dylan, és clar. Jo aleshores estava començant a tocar la guitarra, i amb Joan Moreno començarem a fer versions de folk americà. La primera versió de *Blowin’ in the Wind* en català és nostra. El meu interès per aquella música va anar creixent, sobretot quan vaig descobrir el folk americà autèntic, el d’Alan Lomax, Pete Seeger i companyia, que recuperaven la tradició musical americana. Això és el que, més endavant i respecte de la música tradicional eivissenca, intentarem fer amb UC.

Què és el que més us va interessar o impactar de Dylan?

Jo aleshores ja estudiava anglès, però encara no el dominava i, a més, l’anglès de Dylan és molt col·loquial. Així i tot, n’entenia el missatge essencial. El més important de la descoberta de Dylan va ser entendre com amb una música senzilla –una guitarra, una harmònica, una veu no gaire educada– i un missatge de transformació del món n’hi havia prou per fer grans cançons. És una lliçó que també vaig aprendre de Woody Guthrie, per exemple, el pare musical de Dylan: que la força ex-



Isidor Marí va presentar ahir el seu disc sobre Dylan a Palma i va fer una conferència a Manacor sobre llengua. JOAN LLADÓ

pressiva pot no venir de la perfecció o del virtuosisme, sinó de l’espontaneïtat.

Quin criteri heu seguit a l’hora de triar les cançons del disc?

Un criteri molt subjectiu. Algunes cançons les he versionades perquè ja les tenia traduïdes de feia temps i ara les he perfeccionades. D’altres, per la força del compromís social i la vigència de la denúncia. D’altres, simplement perquè m’agradaven. I *El somni de Bob Dylan*, pels paral·lismes amb la meua història personal. I també perquè tenia ganes de cantar un rock, que no n’havia cantat mai!

Què hi ha de cert en la llegenda urbana que Dylan va passar una temporada a Formentera?

Hi ha qui diu que és veritat i hi ha qui diu que és això, una llegenda urbana. Tant Eivissa com Formentera varen ser un refugi per a molts de joves nord-americans que no volien anar a la guerra del Vietnam. I l’es-

Llengua
“Sense les Normes, el franquisme n’hauria pogut destruir la unitat”

tiu passat anarem a la Mola, a Formentera, en un dels pocs molins restaurats que hi ha, i demanarem si algú en sabia res. Un home ens va dir que sí, que Dylan hi havia viscut, i a més ens va assenyalar la casa on s’havia allotjat durant uns mesos... No es pot donar per cert, és clar, però aquell home ens ho va explicar amb tanta seguretat que costava no creure’l.

Enguany se celebra el centenari de les Normes Ortogràfiques de l’IEC, impulsades per Pompeu Fabra. Per què varen ser importants?

Perquè varen ser generalment acceptades. Als anys 30, ja tothom havia acceptat el mateix criteri d’escriptura. Ara que està bastant consolidat, potser costa reconèixer-ne la importància. Però la té, i molta. Sense les Normes Ortogràfiques de 1913, i sense la Gramàtica de 1918, i sense el Diccionari de 1932, el franquisme hauria pogut destruir més fàcilment la unitat cultural i lingüística del català. En aquest sentit, les

Normes són “indispensables avui com fa cent anys”, com diu el títol de la conferència.

Vist amb perspectiva històrica, com s’explica l’actitud lingüística del Partit Popular?

Per dir-ho breument, els sectors de la dreta més extrema o radical volen aprofitar ara que acaparen molt de poder per subordinar aquelles llengües de l’Estat diferents del castellà per situar-les en una posició marginal tant en l’administració pública com en l’educació. Posen l’excusa que s’ha d’aprendre anglès, que amb això podríem estar-hi tots d’acord, però amb els seus projectes educatius no tan sols no faran que s’aprenui més anglès, sinó que provocaran un augment del fracàs escolar i atiaran el conflicte dins el món educatiu. Fins i tot David Marsh, un dels màxims experts en multilingüisme, ha advertit que si aquest mètode d’aprenentatge de l’anglès no s’aplica en les condicions adients, pot dur a la catàstrofe. ■